

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **M., a. s., so sídlom P.**, IČO: X., zastúpeného právnym zástupcom Mgr. M. B., advokátom, so sídlom M., proti odporcovi: **P. K., nar. X., bytom B.**, zastúpenému právnou zástupkyňou JUDr. K. A., advokátkou, so sídlom K., **v konaní o zaplatenie 91 526,58 Eur s príslušenstvom**, o námietkach odporcu proti zmenkovému platobnému rozkazu, na dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 14. marca 2012, č. k. 14 Cob 227/2010-524, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 14. marca 2012, č. k. 14 Cob 227/2010-524 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 23. 03. 2010, č. k. 10Cb 10/2006-395 zmenkový platobný rozkaz, vydaný Okresným súdom Žilina, č. k. 10 Zm 28/2005-34 zo dňa 20. 12. 2005, zrušil v časti pevne vyčíslenej sumy úrokov vo výške 507,58 Sk, v ostatnej časti ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania o námietkach vo výške 8 095,54 Eur.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že pôvodne označený navrhovateľ V., a. s., B., sa domáhal vydania zmenkového platobného rozkazu, ktorým by súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 2 757 329,96 Sk spolu s 6% úrokom od 29. 07. 2005 do zaplatenia, úroky vo výške 45 664,43 Sk, odmenu 9 191,-- Sk a nahradiť trovy konania. Uplatnený nárok navrhovateľ skutkovo odôvodnil tým, že Zmluvou o úvere č. 27/2004 zo dňa 26. 04. 2004 navrhovateľ poskytol úverovému dlžníkovi T., s. r. o.,

so sídlom L., kontokorentný úver s debetným rámcom vo výške 5 000 000,-- Sk od 1. čerpania úveru do 09. 02. 2005 a 3 000 000,-- Sk od 10. 02. 2005 do 363 dní od podpisu tejto zmluvy o úvere. Závazok mal byť úverovým dlžníkom v súlade s článkom III Čerpanie a splácanie peňažných prostriedkov vysporiadaný najneskôr v 364. deň od podpisu tejto zmluvy. Na zabezpečenie tohto záväzku odporca ako zmenečný dlžník vystavil a odovzdal navrhovateľovi ako veriteľovi vlastnú blankozmenku, vystavenú v Liptovskom Mikuláši dňa 26. 04. 2004 a uzatvoril s navrhovateľom Dohodu o vyplňovacom práve k blankozmenke č. 27/2004/D2. V článku III, bod 3.2 Dohody odporca súhlasil s tým, že v prípade, ak úverový dlžník nesplní riadne a včas niektorý zo svojich záväzkov, alebo čo i len ich časť, vyplývajúcich mu zo Zmluvy o úvere, je veriteľ oprávnený doplniť blankozmenku o dátum splatnosti zodpovedajúci dátumu splatnosti svojich pohľadávok a o zmenkovú sumu zodpovedajúcu výške záväzkov dlžníka voči veriteľovi, t. j. tak, aby sa uspokojila celá pohľadávka veriteľa vzniknutá na základe Zmluvy o úvere ku dňu, ktorý uvedie na blankozmenke ako deň splatnosti, čím sa blankozmenka stane platnou zmenkou. Úverový dlžník nevrátil úver v termíne splatnosti v súlade so Zmluvou o úvere preto navrhovateľ vyplnil blankozmenku v zmysle dohody o dátum splatnosti, t. j. 24. 04. 2005 a o zmenečnú sumu 2 981 628,19 Sk k dátumu splatnosti, čím sa táto blankozmenka stala riadnou zmenkou bez protestu. V zmysle návrhu a predložených listinných dôkazov Okresný súd Žilina návrhu v celom rozsahu vyhovel vydaním zmenkového platobného rozkazu č. k. 10 Zm 28/2005-34, zo dňa 20. 12. 2005. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal odporca včasné námietky, ktoré odôvodnil porušením obsahu dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke, a to nesprávnym určením dátumu splatnosti zmenkovej sumy. Namietol vyplnený dátum splatnosti blankozmenky, ktorý pripadá na 363. deň od podpisu úverovej zmluvy, čo je v rozpore s článkom III bod 3.2 Dohody, a teda aj s článkom III bod 3.1.1. úverovej zmluvy. Súčasne vzniesol námietku nesprávneho vyčíslenia zmenkovej sumy do blankozmenky.

Súd prvého stupňa ďalej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí vyslovil právny názor v otázke posúdenia vyplnenia blankozmenky odlišne od dohody o jej vyplnení. Odvolací súd vyslovil, že navrhovateľ doplnením dátumu 24. 04. 2005 na zmenku postupoval odlišne od Dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke (splatnosť úverovej pohľadávky nastala dňom 25. 04. 2005) ale uvedená skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmenky. Odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí poukázal na to, že i keď krycia zmenka, ktorá zabezpečovala

úver a mala charakter zabezpečovacej krycej zmenky, bola vyplnená dňom splatnosti, ktorý predchádzal dobe, kedy nastala splatnosť zmenkovej pohľadávky, a teda aj zabezpečenej úverovej pohľadávky, nejde o vyplnenie blankozmenky proti dohode, pokiaľ zmenka bola zažalovaná v dobe, kedy splatnosť pohľadávky, ku ktorej zabezpečeniu zmenka slúžila, nastala, poukazujúc na skutočnosť, že zmenka bola zažalovaná až v čase, keď nastala strata lehôt a nastala aj splatnosť predmetnej pohľadávky, respektíve zostatku predmetnej pohľadávky, ktorú zmenka zabezpečovala. V posudzovanom prípade navrhovateľ žaloval nárok zo zmenky na súde až po dni skutočnej splatnosti pohľadávky z úverovej zmluvy, ktorá nastala 25. 04. 2005, a preto okresný súd nesprávne postupoval, keď zrušil vydaný zmenkový platobný rozkaz z dôvodu úspešne vznesenej námietky porušenia dohody o vyplňovacom práve odporcom.

Súd prvého stupňa pridŕžajúc sa právneho názoru odvolacieho súdu vyslovil, že k splatnosti pohľadávky z úverovej zmluvy, a teda k splatnosti zmenkovej pohľadávky došlo dňa 25. 04. 2005. Doplnením dátumu splatnosti zmenkovej pohľadávky do zmenky dňom 24. 04. 2005, právny predchodca navrhovateľa postupoval v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve, čo však nespôsobuje neplatnosť zmenky. Tým, že navrhovateľ uplatnil svoje zmenkové práva na súde až po okamihu splatnosti zmenkovej pohľadávky, nedošlo k zhoršeniu postavenia dlžníka. Poukázal na to, že pokiaľ v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu odporca konštatoval, že zmenková suma, uplatnená žalobným návrhom, nezodpovedá skutočnému stavu, nie je dostatočne konkrétnou námietkou, nakoľko z nej nemožno vyvodiť záver, v akom rozsahu je zmenkový platobný rozkaz napadnutý a v akom rozsahu je nesprávne uplatňovaná zmenková suma. Z námietky nevyplýva, že odporca namieta zánik zmenkovej pohľadávky, alebo zánik pohľadávky, ktorej splnenie zmenka zabezpečovala. Dôkazné bremeno ohľadne dôkazu oprávnenosti zmenkových námietok spočíva v plnej miere na odporcovi. Súd opätovne posúdil výšku uplatnenej zmenkovej pohľadávky a úrokov vo výške 6% ročne, počítaných zo zmenkovej sumy 2 980 176,69 Sk od 25. 04. 2005 do 28. 07. 2005 a pri zohľadnení vykonanej úhrady dňa 25. 04. 2005 v sume 1 451,50 Sk, súd posúdil nielen výšku uplatnenej zmenkovej pohľadávky, ale aj výšku vyčíslených úrokov tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 20. 12. 2005 zrušil v časti pevne vyčíslenej sumy úrokov vo výške 507,58 Sk, t. j. zo sumy 2 980 176,69 Sk od 25. 04. 2005 do 08. 06. 2005 a v ostatnej časti súd ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti, keď je v nesprávne uvedenej zmenkovej sume 2 981 628,-- Sk obsiahnutá

dôvodná výška zmenkovej pohľadávky ku dňu jej splatnosti vo výške 2 980 176,69 Sk, pričom navrhovateľ si v predmetnom konaní uplatnil zmenkovú sumu 2 757 329,96 Sk (zohľadňujúc vykonané úhrady dlžníkom). Do výšky sumy zodpovedajúcej dohode o vyplnení blankozmenky o porušenie dohody nejde, a teda nesprávnym vyplnením zmenkovej sumy do zmenky nedochádza k zmareniu práv zo zmenky. Tieto práva nevznikajú len v rozsahu nesprávneho vyplnenia.

Súd prvého stupňa námietku chýbajúcej aktívnej legitímácie navrhovateľa z dôvodu nedostatku platnej indosácie práv zo zmenky, neuznal dôvodnou, nakoľko v námietkovom konaní nerozhoduje priamo o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenky, o ňom bolo rozhodnuté zmenkovým platobným rozkazom, ktorý má povahu rozhodnutia vo veci samej a je taktiež titulom pre výkon rozhodnutia. Uviedol, že námietky, ktoré nastali po vydaní zmenkového platobného rozkazu, nie je možné uplatniť ako procesnú obranu v námietkovom konaní, ale až v konaní o výkon rozhodnutia. Taktiež poukázal na to, že prevod práv zo zmenky indosamentnom predstavuje hmotno-právny úkon účastníka, ktorému nebráni ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ani iného právneho predpisu, hoci k nemu dochádza i v priebehu zmenkového konania. Krajský súd v Žiline právoplatným rozhodnutím rozhodol o pripustení zmeny účastníkov na strane navrhovateľa, a súd prvého stupňa považoval toto procesné rozhodnutie za záväzné.

S prihliadnutím na nepatrný neúspech navrhovateľa v konaní o námietkach, súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov námietkového konania podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. a priznal úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania.

Na odvolanie odporcu odvolací súd rozsudkom zo dňa 14. 03. 2012 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o ponechaní zmenkového platobného rozkazu, vydaného Okresným súdom Žilina č. k. 10Zm 28/2005-34 zo dňa 20. 12. 2005 v ostatnej časti v platnosti a vo výroku o trovách prvostupňového konania potvrdil. Odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania.

V odôvodnení odvolacieho rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil s názorom prvostupňového súdu a dospel k záveru, že nezistil dôvody na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnu citáciou dotknutých

právných noriem, obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku okresného súdu, ktoré podľa odvolacieho súdu, vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie napadnutých vecne správnych výrokov rozsudku súdu prvého stupňa tak v merite veci, ako aj vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia na zdôraznenie vecnej správnosti rozsudku okresného súdu uviedol, že pre vznik zmenkového záväzku odporcu, ako osoby, podpísanej na blankozmenke, nie je relevantné, či bola blankozmenka vyplnená v súlade s obsahom vyplňovacieho oprávnenia alebo nie. Táto skutočnosť môže mať len vplyv na obsah zmenkového záväzku. Poukázal na to, že ak bola blankozmenka vyplnená v rozpore s obsahom vyplňovacieho práva, je zmenkový dlžník oprávnený uplatniť proti zmenkovému veriteľovi námietky vychádzajúce z tohto excesu pri vyplnení blankozmenky, a to že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s obsahom vyplňovacieho oprávnenia, nemá vplyv ani na platnosť vyplnenej zmenky ani na vznik zmenkových záväzkov vystaviteľa, podpisovateľa (blanko)zmenky. Exces pri vyplnení blankozmenky však ovplyvňuje obsah zmenkových záväzkov z tejto zmenky, zaviazanej osoby. Rozdiel medzi obsahom záväzkov, ktoré by vznikli riadnym vyplnením blankozmenky a obsahom záväzkov, ktoré vznikli excesívnym vyplnením blankozmenky, spočíva podľa názoru odvolacieho súdu v možnosti zmenkového dlžníka uplatniť proti niektorým zmenkovým veriteľom námietky. Námietku vyplnenia blankozmenky v rozpore s dojednaním môže uplatniť zmenkový dlžník a táto námietka je uplatniteľná proti veriteľovi, ktorý blankozmenku vyplnil aj proti všetkým ďalším veriteľom, ktorí vstúpili do práv a povinností vyplniteľa. Ďalej poukázal na to, že námietku excesívneho vyplnenia blankozmenky naopak nemožno uplatniť predovšetkým proti veriteľovi, ktorý zmenku nadobudol po jej vyplnení indosáciou, pokiaľ pri jej nadobudnutí nejednal zlomyseľne alebo sa pri jej nadobudnutí nedopustil hrubej nedbanlivosti a tiež potom ani proti ďalším nadobúdateľom zmenky. Možnosť uplatnenia námietky vyplnenia blankozmenky v rozpore s dojednaním (dohodou o vyplnení), teda končí prvou indosáciou zmenky, uskutočnenou po vyplnení blankozmenky, u ktorej indosácie nebola zlomyseľnosť a hrubá nedbanlivosť.

Odvolací súd poukázal na to, že pokiaľ v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu odporca konštatoval, že zmenková suma uplatnená žalobou, nezodpovedá skutočnému stavu, tak takáto námietka nie je dostatočne konkrétne odôvodnená, pretože z nej nemožno vyvodiť záver, v akom rozsahu je zmenkový platobný rozkaz napadnutý. Následné

opakované preukazovanie správnej výšky zmenkovej sumy v odvolaní, ktoré nebolo obsahom námietok, nebolo možné zohľadniť ani v rámci posudzovania veci v odvolacom konaní.

Odvolací súd sa zaoberal námietkou indosácie zmenky (po vyplnení blankozmenky) v priebehu súdneho konania a dospel k záveru, že tomu nebráni ani dohoda o vyplnení medzi V., a. s. a odporcom. Okresný súd vzhľadom na obsah rubopisu zmenky vychádzal z preukázaného stavu indosovania zmenky a aj po indosovaní zmenky sa zaoberal námietkami odporcu, ako zmenkového dlžníka a v tomto smere jeho práva neboli ničím porušené.

V súvislosti s obranou odporcu, že nesprávnym vyplnením blankozmenky došlo k neplatnosti zmenky, z ktorej sa uplatňujú práva voči nemu, odvolací súd poukázal na staršiu judikatúru, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cbo 5260/2007 z roku 2009, v ktorom sa konštatuje, že podľa ustanovenia čl. I. § 10 zmenkového zákona, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemôže sa namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, iba že majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobudnutí zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou. Aj z uvedeného odvolací súd vyvodil záver, že nesprávne vyplnenie blankozmenky nemá za následok neplatnosť zmenky, ale zakladá námietku proti majiteľovi zmenky.

K námietke počítania úrokov duplicitne aj zo záväzku, aj zo zmenky, odvolací súd uviedol, že tieto námietky neboli predmetom námietok proti vydanému zmenkovému rozkazu a dodal, že zabezpečovacia zmenka nie je zabezpečovacím záväzkom, je iba prostriedkom zabezpečenia. Preto existencia záväzkov zo zmenky nie je závislá na existencii zabezpečenej pohľadávky. Dlžník zo zmenky sa môže brániť kauzálnou námietkou, že zabezpečená pohľadávka zanikla a tým zanikol aj dôvod zmenky. Nároky zo zabezpečovacej zmenky ako cenného papiera sú samostatnými nárokmi.

Poukázal ďalej na to, že okresný súd neporušil koncentračnú zásadu, keď prihliadol na novo uvedené skutočnosti zo strany navrhovateľa. Všetky navrhovateľom poukazované skutočnosti už boli obsiahnuté tak v žalobe, ako aj vo vyjadrení k podaným námietkam. Navrhovanie dôkazov, z ktorých by vyplývali predchádzajúce tvrdenia tak, ako to uskutočnil navrhovateľ, nie je možné považovať za rozporné s koncentračnou zásadou. V tomto smere

poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Mobdo V 6/2008 a 1 Obdo V 34/2004.

Odvolací súd pripustil dovolanie, keď zásadný význam videl najmä v interpretácii aplikovaného ust. čl. I. § 10 zák. č. 191/1950 Zb., z pohľadu účelu zabezpečovacej zmenky, ochrany veriteľa a prihliadajúc na (ne)zhoršenie právneho postavenia zmenkového dlžníka. V súvislosti s pripustením dovolania poukázal na právny názor, uvedený v publikácii Sménka jako zajištění, autor JUDr. Zdeněk Kovařík, Nakladatelství C.H.Bek 2002, str. 67, 68, podľa ktorého vadným vyplnením blankozmenky sa možnosť výkonu práv proti dlžníkovi, ktorý to úspešne namietne, marí úplne. Naproti tomu Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 29Cdo 5260/2007 z 19. augusta 2009 vyslovil názor, že skutočnosť, že právna predchodkyňa pôvodnej žalobkyne vyplnila údaj splatnosti do zmenky (nesprávne) dátumom 1. septembra 2002, namiesto dátumom (zodpovedajúcim vyplňovaciemu prehláseniu zmenkovému) 31. augusta 2002, však bez ďalšieho neznamena, že by pôvodná žalobkyňa nemala právo na zaplatenie zmenky voči dlžníkom, ktorí vadné vyplnenie blankozmenky namietnu.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie odporca, ktorý prípustnosť dovolania odvodzuje podľa § 237 písm. f/ a § 238 ods. 3 O. s. p. Poukázal na to, že v prípade zmenky ide o záväzky priame, bezpodmienečné, nesporné a abstraktné, preto je povinnosťou vyplniť blankozmenku v súlade so zákonom a dohodou, nakoľko v opačnom prípade nemá samotná blankozmenka žiaden právny význam. Ak má dlžník v prípade zle vyplnenej blankozmenky plniť podľa dohody o vyplňovacom práve, tak je absolútne logické a v súlade s právom, že v takomto prípade dlžník neplní z titulu zmenky, ale z titulu dohody o vyplňovacom práve. Dôvodom platenia nie je v takomto prípade zmenka, ale samotná dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke, a preto zmenkový platobný rozkaz nie je možné vydať, resp. ho ponechať v platnosti. Taktiež poukázal na to, že účelom zmenkového a šekového zákona nebolo dať súdom možnosť určovať, či sa zhoršilo alebo zlepšilo postavenie dlžníka zlým vyplnením blankozmenky, vzhľadom na zásadnú formálnosť zmenkových záväzkov.

Odporca v dovolaní namietal odňatie možnosti konať pred súdom tým spôsobom, že vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 13. 09. 2010 k odvolaniu sťažovateľa, doručené Okresnému súdu Žilina dňa 14. 09. 2010, mu bolo doručené až takmer rok a pol od jeho podania

navrhovateľom na krajský súd, t. j. až dňa 01. 03. 2012 v čase, kedy bolo vyhotovené oznámenie krajského súdu o vyhlásení rozhodnutia vo veci samej zo dňa 01. 03. 2012. Dovolateľ má za to, že krajský súd už akoby vopred prejudikoval skutočnosť, že vyjadrením odporcu k skutočnostiam, ktoré uvádza navrhovateľ vo svojom vyjadrení, sa už nebude zaoberať a odmietne ich, pretože už bol nariadený dátum vyhlásenia rozhodnutia. Takýmto postupom krajského súdu bolo zmarené právo odporcu vyjadriť sa k podaniu navrhovateľa, pretože aj keby sa odporca písomne k nemu vyjadril, tak je evidentné, že krajský súd svoje rozhodnutie už mal prejudikované, nakoľko oznámenie o vyhlásení rozsudku bolo vyhotovené v deň doručenia vyjadrenia navrhovateľa odporcovi. V súvislosti s týmto poukázal na to, že práve navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporcu použil judikát Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Cdo 5260/2007 z 19. augusta 2009, ktorý je obsiahnutý v odôvodnení rozsudku krajského súdu.

Odporca ďalej v dovolaní namieta rozhodnutie krajského súdu v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke posúdenia aktívnej legitímácie účastníkov. Spochybnil aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa po indosovaní zmenky v priebehu predmetného súdneho konania z pôvodného navrhovateľa na nadobúdateľa - terajšieho navrhovateľa, keď namieta neodovzdanie zmenky nadobúdateľovi z dôvodu, že zmenka bola v trezore súdu a indosovanie vykonali zástupcovia pôvodného navrhovateľa dňom 30. 01. 2008, a podľa úradného záznamu súdu bola zmenka vybratá zástupcami pôvodného navrhovateľa dňa 10. 04. 2008. Podľa dovolateľa sa odvolací súd odmietol zaoberať aktívnou vecnou legitímáciou navrhovateľa, pretože ako vyplýva z rozhodnutia krajského súdu, namietanie tejto skutočnosti nebolo uvedené v námietkach odporcu v zákonnej trojdňovej lehote od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Uviedol, že odporca nemohol predpokladať, že zmenka bude po uplynutí lehoty na podanie námietok indosovaná. Poukázal na to, že súd sa mal zaoberať námietkou vecnej legitímácie účastníka konania aj po uplynutí lehoty na podanie námietok voči zmenkovému platobnému rozkazu a jej skúmanie nemožno odmietnuť s poukazom na koncentračnú zásadu konania. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5 Obo 80/2009 a 1 M Obdo V 6/2008.

Taktiež namieta splnomocnenie zástupcov pôvodného navrhovateľa na vykonanie rubopisu zmenky bez osobitného splnomocnenia a riadne odôvodnenie rozhodnutia

odvolacím súdom, keď konkrétne sa dovolateľovi javí nelogické odôvodnenie nedoručenia vyjadrenia navrhovateľa odvolateľovi-odporcovi. Dovolateľ uplatnil trovy právneho zastúpenia.

K podanému dovolaniu sa vyjadril navrhovateľ, navrhol dovolanie odporcu zamietnuť. Vo vyjadrení zhrnul zistené skutkové okolnosti a vyjadril sa jednotlivo k námietkam odporcu, uvedeným v dovolaní. Opätovne poukázal na ust. § 10 zák. č. 191/1950 Zb. a skutočnosť, že odporca v podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu síce namietol vyplnenie blankozmenky v rozpore s dohodou, avšak neuviedol a najmä nepreukázal, že by k vyplneniu blankozmenky došlo v rozpore s dohodou zo strany pôvodného navrhovateľa V., a. s., zlomyseľné alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti. Taktiež dáva do pozornosti, že námietky odporcu vo vzťahu k aktívnej vecnej legitimácii navrhovateľa podliehajú koncentračnej zásade, vyjadrenej v ustanovení § 120 ods. 4 O. s. p. a odporca ich prvýkrát uplatnil až v odvolacom konaní, preto sa nimi krajský súd nemohol zaoberať. Ďalej uviedol, že z hľadiska posudzovania platnosti a účinnosti prevodu práv zo zmenky je právne irelevantné, že k indosácii zmenky nedošlo v čase a mieste na nej uvedenom a poukázal na to, že pôvodný majiteľ zmenky nikdy nijakým spôsobom nespochybnil oprávnenie osôb podpisujúcich indosament konať pri tomto úkone v mene V., a. s.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.). Dospel pritom k záveru, že z hľadiska jeho prípustnosti boli splnené zákonné podmienky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený, resp. v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade boli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 238 O. s. p., pretože odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a vyslovil prípustnosť dovolania.

Pred prejednaním veci samej, dovolací súd skúmal aj, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí z niektorou z vád uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto vád, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia odporcu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením, zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Dovolateľ vidí odňatie možnosti konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v tom, že vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 13. 09. 2010 k odvolaniu odporcu, doručené Okresnému súdu Žilina dňa 14. 09. 2010, bolo odporcovi doručené až takmer rok a pol od jeho podania navrhovateľom, t. j. dňa 01. 03. 2012 v čase, kedy bolo vyhotovené oznámenie krajského súdu o vyhlásení rozhodnutia vo veci samej zo dňa 01. 03. 2012. Z postupu krajského súdu sa dovolateľ domnieva, že súd už vopred prejudikoval skutočnosť, že vyjadrením odporcu (dovolateľa) k skutočnostiam, ktoré uvádza navrhovateľ vo svojom vyjadrení, sa už nebude zaoberať a odmietne ich, pretože už bol nariadený dátum vyhlásenia rozhodnutia. Súčasne poukázal na to, že práve navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporcu použil judikát Najvyššieho súdu Českej republiky, obsahovo zhodný s tvrdeniami krajského súdu obsiahnutými v odôvodnení rozsudku.

Odporca v dovolaní napokon namieta aj to, že v prípade, ak ku svojmu záveru dospel odvolací súd aj na základe vyjadrenia navrhovateľa k odvolaniu odporcu, mal také vyjadrenie navrhovateľovi doručiť včas tak, aby mohol k vyjadreniu navrhovateľa zaujať stanovisko. Ak nebolo takéto vyjadrenie doručené účastníkovi konania včas na realizáciu jeho procesných práv, ide podľa dovolateľa o skutočnosť, ktorou odvolací súd odporcovi odňal možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania, najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je druhá procesná strana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim (Komanický v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na konštantnú judikatúru ESLP, podľa ktorej princíp rovnosti zbraní ako jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície vis-à-vis proti jej protistrane. Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (napr. Niderost-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-1).

Dovolací súd preto konštatuje, že postupom odvolacieho súdu v odvolacom konaní bola porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania, pretože odporcovi nebolo umožnené zaujať svoje stanovisko k písomnému vyjadreniu navrhovateľa k odvolaniu odporcu. V skutočnosti sa odporca mal možnosť s týmto písomným vyjadrením (s jeho existenciou) oboznámiť až dňom jeho doručenia 01. 03. 2012, kedy bolo vydané uznesenie o oznámení termínu vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu, pričom možnosť vyjadriť sa k nemu v predmetnom konaní nemal žiadnu. Predmetné vyjadrenie navrhovateľa bolo súdu prvého stupňa doručené dňa 14. 09. 2010 a odvolaciemu súdu

doposlané dňa 20. 09. 2010. Odvolací súd pritom svoje rozhodnutie založil aj na obsahu vyjadrenia navrhovateľa k odvolaniu odporcu, a to konkrétne vo vyjadrení na uvedenom rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Cdo 5260/2007, ktoré malo zásadný vplyv na právne posúdenie odvolacieho súdu vo veci samej.

Zistená vada konania zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie, postihnuté takouto procesnou vadou, nie je možné považovať za správne. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nezaoberal vecnou správnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa ust. § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 24. júna 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová